

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ, ШАЛЕ И Т. Д.

Година IV.

У Новом Саду, 20. новембра 1881.

Бр. 32.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — погодишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Црну Гору и друге крајеве 10, — 5, — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Währingerstrasse 9.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

Телеграми.

ИЗ ПЕШТЕ НА СВЕ СТРАНЕ (јер је министарска наредба) Скидајте гусенице!

ИЗ КАРЛОВАЦА. Баш сад смо скинули једну велику гусеницу. Ако хоћете, да вам је пошљемо, да је метнете најпре у спиритус (то она воли) па онда у музеј.

ИЗ ПЕШТЕ. Ми нисмо мислили велике гусенице, већ оне мале. Ал већ сад што је ту је.

„Разбојници.“

Говите их како знате!
Спремајте им и целате!

Рец'те да су свиколици
Неверници, одметници;

Да од своје среће беже,
Да у своју пропаст теже.

Не дајте им опроштаја, —
Недостојним вашег раја!

Вијајте их гором, долом;
Зовите их четом голом!

Обарајте на њих стене!
Дижите им главам' цене!

Назов'те их врагом самим, —
Моје није да их браним.

Рец'те да су просте слике,
Да не знају политике.

Пођите их силом сломит',
Кад с' не даду припитомит'.

Реците им да су бедни,
Па и саме крви жедни.

Но — јесу-ли „разбојници . . .“
То остав'те повесници.

А. Х.

Шетња по Новом Саду.

XCIV.

Познато је из традиције, да је женска рука — Марина Ђушка — узроком била — Косовске пропасти. Кад је по предању Ђушила Мара Обилићеву љубу Вукосаву у некој зађевици, породи се неслога међу српским војводама и пропаст српска на Косову беше горки плод те неслоге. То је било у старо време, али мени се чини да се данашње Српкиње наше у многим крајевима сећају тога зла, што га нанесе женска рука, те свом силом пријањају, да сперу ту љагу са себе, да учине, да женска рука доведе српство опет наново у слогу, у берићет, у славу и благостање. Женске добротворне задруге, што ево се подигосе и подижу у свима већим местима српским са најплеменитијим тежњама и намерама, сведоци су томе, па и наша женска задруга Српкиња Новосаткиња, којој су чланице све по избор врле родољупкиње, иде храбро у напред, ради и дела у корист подмлатка српског, потпомаже својски сиротињу нашу, развија барјак морала и честитости сваке, само да српству користи, да српску величину и славу подигне и утврди. . . .

Али гле, шта ја говорим! Зар тако да пише „Стармали“, који је напунио уши своје читаоцу са новосатским „Фрише-фиром“, са луксузом Новосаткиња, са пребацивањем како децу шаљу у мађарске

кlostере, како им деца играју мађарског Језуша, како су „више у граду, него у Новом Саду“ и т. д. Па каква је онда то досљедност? Од кад је „Стармали“ почео да ласка женским? Да није чаопак наумио да се под старост ожени, како би му жена и оно мало косе на глави почупала?

Тако ће се можда когод у чуду запитати. Али стан'те малко.

„Стармали“ је увек пријатељ истине био и остаје. Он се увек поносио сваком дичном Српкињом, женом, матером, домаћицом и вредном ћерком; увек је он њих ценио, као узор честитости српске, као алам-камен у круни народног поноса, те кад је приметио на Српкињи којој какву тавнију пегу, какав мали трунак, што јој не стоји лепо и добро, а он се одмах машао руком, да скине са ведра чела тај неумесни трунак, да збрише ту немилу пегу, те да му Српкиња његова буде што светлија лица, што поноснија и чистија чела, па само тако се имао и има узети онај обичај „Стармалов“, да се по који пут дотакне својим пером, које увек најчистије намере има, какве мане код Српкиња наших.

Али као год што је на то брз, тако је исто брз и још бржи, кад има прилике да припозна заслуге и вредноћу Српкиња наших, те с тога и сада радосно узимам перо у руку, да захвалим милим чланицама „Женске добротворне задруге Српкиња Новосаткиња“, које нам ономад у суботу приредише онако сјајну забаву а у корист сиротиње српске.

Свака она Српкиња, која је дошла у кићеном оделу на ову забаву, знала је добро да има сиротиње, која ни најнужније хаљинице на овој зими нема, те је приложила дарак, да се и за сиротицу коју што јој је нужно набави; свака она сестра Српкиња, која се добро осећала у топлој сјајној дворасти оној, сетила се да има сиротиње, која у студеној соби цвокоће, те је приложила по могућности својој, да се и који сиромашак загрејати може; свака она сестра, која је села крај биџета, да се сладоледом оследи и расхлади, сетила се пре тога да има сиротиње, која ни коре хлеба нема, те је драговољно дала коју форинту на то, да се за некојег ђака сиромашка набави нешто топлог закуска; свака она Српкиња, која је окитила ћерке своје цвећем и свиленим пантљикама, сетила се, да има и сиромашних кћери, које су својим мајкама тако исто миле, те је наменила и поклонила по могућству своме мањи или већи прилог, да се и сиротим кћерима скромна хаљиница или ципеле купе и т. д.

А да није задруга наших Српкиња приредила ову забаву, да се није мислило ићи на игранку и на весеље, зацело се не би многи и многи сетили, бар за овај пар, да жртвује коју форинту на сиротињске цели.

С тога хвала нашим дичним Српкињама на живом заузимању, на које њих побуђује њихово добро срце, њихова племенита душа.

А ако који пут и наиђу у „Стармалом“ на какво пребацивање какве мане, нека помисле, да је та мана м у ва која им је случајно на чело пала, а „Стар-

мали“ жели, да је њихово чело чисто и од најмање мрље, па потегне свој пругић да муву са чела отера.

Живиле наше дичне, племените, честите, ваљане, миле, слатке, медене и шећерне Српкиње себи и својима на дику а своме роду на корист и понос!

Аб.

Вредна попадија — жив календар.

Док је попа на тенане вруштуковао у то почеше и звона звонити.

Попа (зачуђено). Бога ти жено, шта је то, шта та звона звоне? — А да то није недеља!?

Попадија. Може још и то бити. Али почек', сад ћу ја теби казати по мом вешу. У понедеоник сам га истражила; у уторник сам га натопила; у среду сам прала; у четвртак сам из једне воде испирала; у петак из друге воде; у суботу стерала — ритиг, попо, данас је света недеља, трчи брже у пркву, док се није служба свршила!

Е п и г р а м и.

I.

На одру једног ноћника.

Овде лежи Мија (кад се
Из кафане врати —
Овде лежи од зоре
До једанајст сати).

II.

Проба.

А. За што, Симо, ти последњу чашу
Увек пијеш с ногу.

С. Хоћу да се уверим
Да-л' још стојат' могу.

III.

Задужен Гаја.

Гаја стење под теретом дуга,
Већ је згурен од терета сама,
С тог не може ни пешке да иде.
Већ — на каруцама.

IV.

Само практично.

Лепој Соки 'вало пева
Њен практични Лаза:
„Уз'о бих те, душо моја,
Ал — немаш мираза!“

V.

Добром сину лошег оца.

Угледај се на оца
Мој сколе млади,
Што год видиш да он чини,
Ти — друкчије ради.

Неверна публика

„Недељном Хавикату“ и „Српском Вазиту“.

Ти не тражиш од нас ништа, —
Теби треба читалаца,
Ти нам шиљеш твоје чудо
Без претплате, без новаца.

Бадава нам шиљеш
Бенетање глупо.
Не шиљи нам ни тако, —
И то нам је скупо.

*) Овде долази потпис.

Досетке, наивности и др. из дечијег света.

(Продужење.)

Госпођа Д . . . . . у С . . . . . добила на поклон пар суџука. Ту је била и њена мала домишљанка Лела, кад је мати артију развила и кад је рекла: Ао! ала су велики ти суџуци!

Онда је Лела ћутала, кад је мати то рекла, али други дан, већ није могла више да оћути, него рече матери:

„Мамице, ако ти баш не волиш, што су суџуци тако велики, — ми би могли од сваког отсећи по једно парче.“

Деда Тома кад год је дошао Мациним родитељима на посед, увек би донео Маци кестена. Једаред заборави деда купити кестена, — и тек кад је у соби опазио Мацу и њене питајуће очи, сети се шта је скривио. Па шта ће да каже, како да се извини, — већ рече: „Знате ли шта је ново? Умро онај кестенџија, што је ту на рогљу кестене продавао.“

На то мала Маца брзо запитала:

„Је-лте, деда, а је-ли умро и онај, што пред црквом продаје?“

Војица. Је-л, мама шта имамо данас за вечеру?
Отац. Келерабе.

Војица. Па хоћу-ли добити један батак од келерабе?

Зорка као обична девојчица, играла се луткама. Али ономад замоли оца да јој купи једног коња, — али таког, који уме да скаче.

„А на што теби коњ?“

„Е, — тела би и ја да погодим један коњички скок.“

Исту Зорку мати је здраво волела, па би јој више пута од милоште рекла „Сине мој!“

И ономад јој тако рече.

И Зорка онда запитала. „Је-ли, мати, а за што ти мени кажеш сине, та ја нисам мушко!“

Пре неки дан било је врло ладно. Мала Анђа

изађе на поље, и у кориту пуном воде, које је стајало пред кућом опази нешто, што донде никад није видела. На површје воде превукла се танка корица леда. Зорка поче лед прстом да гребе притиште малко јаче, а лед пуче.

Сад Зорка удари у плач.

Изађе мати да види шта је и запитала је шта је урадила?

„Не мој, мама Анту туци! Не мој, мама, Анту туци!“ викаше она.

„Па шта си урадила, говори.“

„Ја рабила пенџер.“

Б о г и ђ а в о.

(по немачком).

Бог милује овај свет;
Па га цвећем обавио.
Ђаво хоће што да дода;
Па је барут измислио.

Бог милује овај свет;
Све му даде што му треба.
Онда ђаво новац створи,
Да мирноћу усколеба.

Бог милује овај свет;
Даде вино да се пије.
Ђаво вели: А од мене
Ево рума и ракије.

Бог нам даде миле песме,
Да веселе наше душе.
Ђаво створи мудричаре,
Да гласове те угуше.

Бог милује овај свет;
Па му једно срце даје.
Ђаво трже своју кебу,
Развали га на партаје.

Бог нам даде свештенике,
Да народу буде дика.
Али ђаво, ког дочепа,
На свој калуп прекроји га.

Бог нам створи моме лепе,
Да се срца о њих грабе.
Ђаво вели: Нека, нека!
Па од мома прави бабе.

Ви велите: То не ваља!
У томе се с вама слажем.
Питате ме: Шта да с' чини?
Кажите ми да вам кажем.

Ви велите: Нисмо кадри
Са свим сломит' силу враж'у.
А ја велим: Била б' мања, —
Да му људи не помажу.

Носорог.

*

П у с л и ц е.

Код нас у Угарској родило се недавно једно дете, које је имало два лица, једно са пред, друго од остраг, (Мора бити да му се мати угледала на нове десетице).

У Бечу је ономад пало велико звоно са аугустинске цркве, — па се није срушила црква. Неће се ни наша срушити, ако падне Анђелић, него ће онда тек боље да процвета.

Неки дан јавише новине да у Банату умиру од глади (Тога још до сада није било, бар у Банату не.) — Да ли ће тима кукавцима што помоћи трећи мађарски универзитет, па ма баш у Сегедину био, — па ма се у њега утрошило 10 милијуна фр.!?

У Берлину је сада мода да људи носе нокте својих пријатеља о врату у златној кутијици. Ох кад би и ми могли одрезати нокте оне господе, који кад веле да су нам пријатељи, макар их носили у дијамантској кутији!...

Сад излазе у Америци неке новине на парфимиратом папиру. То бар нисмо морали допустити да Американци први измисле. Та се мисао већ давно могла родити код нас, — у Новом Саду.

Сад се тек осећа каква је штета што није готова жељезница од Пеште даж' до Београда. Како би лепо могли доћи Београђани у Пешту, па да и они купе који — србски лоз пре нег што су их Чивути разграбили.

Приватни разговори

(који се тичу само нас Бачвана).

Герман. (Мекшим гласом) Паство моја, паствице, па каквим образом да се ја сада вратим у Бачку дијецезу, кад ви нисте ни једног јединог посланика послали, који би за мене бар по гласа дао.

Бачвани. (Мисле се, шта да му одговоре).

Герман. Каквим образом, да међ вас дођем, — то ја вас питам.

Један глас. Образом кротости. Образом покајанија. Образом скрушенија. Образом страха божија.

Герман. И шта још?

Један глас. И на крају оних сентенција, које си обесио више леве певнице у саборној цркви, које гласе овако:

Бог је помогао

Бог помаже

Бог ће и од сад помоћи —

да додаш својеручно реч „Народу“

Герман. Молим двадесет минута рока, да се промислим.

Бачвани. Дајемо драговољно, ако хоћеш и двадесет година.

Ово је да се исече, да се премаже гумом, да се прилепи на кореспонденцкарту, коју ваља адресирати на уредништва одметничких листова у Н. Саду.

Ово треба да уради сваки свестан Србин, који неће да држи отров у својој кући, ма му се и бадава слао.

У ш т и п ц и.

△ То баш није право! Сад, кад је сабор у Карловцима, нису — Карловци у сабору (заступљени).

— Сабор једногласно решава, да Грозни и даље остане на сабору, и то као ретернат — „Турског народа“.

§ У Београду су збацили митрополита, што није хтео да прими оне велике „таксе“. Право су имали. А ми треба да бирамо г. Германа, он ће примити све таксе, ма како велике биле.

? Неки Карловчани хтедоше да иду као депутација кр. комесару, да моле за Грозног. Депутација је већ била спремна, само јој је још фалила глава (г. ј. не моглоше да нађу вођу).

○ Ако то нису мађије и опсене! Грозни, Чобанић и они други уђоше ономад у саборску седницу као посланици, а изађоше из седнице као публика! Боско, та ови су тебе превазишли и у шарага оставили!

† Ономад је при верификацији добио један посланик — Грозницу. Доктори препоручују хладне облоге.

× Пословица каже: „Ко шта тражи оно и нађе“, ал ја сам богме ономад у Карловцима тражио ручка, па нисам могао нигде да нађем. (Па за бога што не одосте у двор, тамо би вас једва дочекали! Слагач.)

≡ Парох Анђелић примећује ономад на сабору, да је неки телеграм бачен „под купус“. Да ли је, боже, под „црвени купус“ о којем је прошлога сабора г. Герман држао онако стручно предавање.

* Исти парох Анђелић вели, да они бирачи Суботићевци, који нису протест потписали, слажу се са бирачима Јанаћевцима јер: qui tacet consentire videtur. (Ко ћути, слаже се). Ово је врло промућурно и логично, и пошто су сви посла-

ници Ђутали доиде, док је парох Анђелић то говорио, то онда по тој здравој лођици следује, да се и они сви с њиме слажу.

+ Парох Чобанић вели на завршетку свога говора, да „ни сâм не зна шта је потписао“. Он је то требао одмах у почетку говора рећи, па онда би читав говор био излишан и могао би изостати.

Земунски посланик на народно-црквеном сабору, брашнар Јанаћ, полазећи као неверификован са сабора, сетио се апостолских речи: „Брашно нас не постави пред Богом и т. д. Аб,

Још једна врлина нових десетица.

У похвалу нових десетица пишу нам из Вуковара овај догађај.

Био је вуковарски вашар.

Нека жена из оближњег села истера своју краву, — погоди се и прода је за 60 фр.

Код исплаћивања пружи јој купац у руке три нове плаве десетице, па јој изброја најпре с једне стране: 10, — 20, — 30, за тим окрете банке на другу страну, па настави бројање даље: 40, — 50, — 60.

Жена се поче мргодити и главом махати, али префригани купац збуни је с очију, продеравши се на њу:

„Шта, теби канда царске банке нису по вољи! Хајде, хајде, носи те ђаво, — гледај да дочује полиција, те ћеш страдати као нико твој.“

Жена, — можда је већ кадгод страдала од полиције, па се сад боји и имена њена, стрпа три десетице (уместо 60 фр) у џеп и оде кући; — где и сад кука са грдне штете своје.

Не знам да-ли је то благослов нашег дуализма, да неки препредени од њега користи беру, а други поверљиви и безазлени да се у прса грувају.

Зашто? — За то.

Зашт' поп Ћира, кад с' насвира,
Срце му и душа,
Наздравио Герману
Из свог ђелепуша?

Зашто тако ради
Наш господин Ћира?
Јер он вели, да тако
Герману „кипира“.

М—Ћ.

Чупави чланци.

VIII.

Ала је то тешко писати чулав чланак у очи овако важних дана — и то из даљине од колико милијуна корака (т. ј. кад се пешке рачуна).

Ја сад формално ништа не знам а док ја то моје незнање напишем (као и многи други што раде, док оно у Нови Сад стигне, док се тамо сложи) штампарским погрешкама снабде, преломи, (баш као да је батина чија), „апцигује“ (баш као да је вино), корегује и ревидира (баш као да је пиво), штампача и обеси да се суши (баш као да је гола вода), на три сата пре изласка поднесе капетану г. Камберу (баш као да је он жељан „Стармалог“), док се савије и бела „шлајфна“ метне на њ баш као да ће на бал) и тако једва једном пред читаоце дође — онда ће моје незнање већ бити са свим излишно онда ће поштовани читаоци већ све и свја знати — (можда више него што им треба)

Па сад шта да радим?

Ајде да нагађам, да сумирам, — као што раде и друга браћа (и небраћа) новинари у таким приликама, — шат будем тако кадар напунити бар једну страну и по са мојим незнањем — чиме други умеју да напуне дебеле књиге.

Ја држим да је досада већ било позиваније св. духа, и да је св. дух већ сишао на све, — наравно најпре на г. комесара (његово је првенство) па онда таки на архијерејство наше (ecclesia praesedit) а затим сместа на свех вас православних и благоизбраних посланик, који сте одржали пробу ваше вере (и верификације). Па онда држим да је св. дух, дух разума, дух мира, сваком по нешто на уво пришапнуо.

На пример. Посланицима:

„Дајте цару, што је царово!“

Архијерејима:

„Дајте богу, што је Божије!“

Њег. преузр. г. комесару:

„Дајте народу што је народово!“

Е, сад би само требало светог духа још и послушати, па да нас види бог, — који ће нас видети и овако, али тешко оное, који узмора обарати очи пред погледом његовим.

Оно, истина вели се и то, да је г. комесар депутацији новосадске општине нешто тако рекао, као да већина не мора увек погодити оно што је добро, — но пошто ће та већина, велим ја, бирати поглавара, ником другом, него себи и своме народу, па како изbere онако ће јој и бити, и пошто је то г. комесар (ако је заиста рекао) рекао пре позиванија светог духа, духа мира и т. д, то ми ове речи можемо држати за приватно мњење г. комесара, и о томе не треба много говорити, да не дочује већина угарског сабора у Пешти, па да не помисли е се то на њу односи.

Чекајте, шта сам оно још чуо? — Да — чуо сам нешто и о секретару г. комесара о тешкој бризи турско-бечејских (или бечејско-турских) делија. Те делије од како су чуле да ће се наше главно питање решити законитим путем правде и правде, завукле су се у мишију рупу, одакле им само нос вири. Те делије надале су се своме спасу само од какве круте силе, а пошто су видели да г. комесар не води никакву војску ни топове на пријатеље ср-

иске аутономије, него долази лепо, мирне, сам са својим секретаром, они онда, као последњу опсмену опреме г. секретару Сири овај кратак телеграм:

„Ди је, Сире, ди је сила?“

но пошто код нас (у слову св. Ђирила и Метода) сваки телеграм мора латинским словима написан бити то је г. Сири речени телеграм добио у овој форми:

„Dies irae, dies illa“.

Сад господ. Сири мисли се и премишља, чуди се и диви, је су ли ти људи пали с дуда или с крушке шта ли да ради. — Кад му се разјасни шта ја, знам да ће се смејати, — али не треба му ништа казати док прође избор.

Хајмо даље!

Даклем кад се српски сабор отворио, онда је настао божићни пост. Тако бива и у ватикану кад се папа бира кардинали донде морају да једноуде догод се не сложе. Тако би требало и овде да буде, И пошто наши клерикалци нису вични посту, они би брзо за љубав слоге и мрсни јела одустали од својих начела, — с отим лакше, јербо их и немају

Из свега овога даклем и још из многог другог којечега комбинирам ја, да ће бити добро. Јер ако не буде добро биће зло. А ако буде зло неће бити добро. А са злим се већ пробало и пробало, прави ли се свакојаки експерименти, па се тај алат и занат већ тако излизо и отрцо, да већ ни зађавола није. Даклем свима би нама, од горе па до доле потребна била једна колибица, која би изгледала од прилике овако:

Д.

А има ли још шта да кажем?

Имаћу, без сумње, — али то ћемо оставити за идући број.

Четир вида рачуна.

- 1.) Старе погрешке + нови прк с = Вечито трвење.
- 2.) Поштовање закона — Анђелић = Редовно стање.
- 3.) Пружена рука × пруженом руком = Напредак отаџбине.
- 4.) Огорчење : поштеност увиђавности = једини могући лек.

Понизна приметба.

Познато је, не колико из „Стармалог“ колико из других листова, да народу у Босни нису испуњене многе, баш најглавније и најхитније жеље, али да су за то у Сарајеву добили немачко позориште (оперету), што нико никад у сну није пожелео.

Пошто то немачко друштво тако са грозним дрекењањем својим тако ужасно дере уши, то обраћамо пажњу добронамерних, меродавних кругова, да није можда и то један од оних узрока због којих се људи одмећу у ајдуке. **Ст.**

Сиромак Гамбета!

Новинари, и то они, који у великој политици имају добар нос, уверавају нас, да се Гамбета јако вара, ако мисли да ће већ сутра целу Јевропу навити кључем својих начела. Направити од Италије, Шпанске и Грчке републику. то је, веле, све, чему се он за први мах може надати.

Сиромак Гамбета! И он ће морати са тим малим успехом „за први мах“ да се задовољи!

Па де ти онда угоди таким људима.

Извесна господа се једе кад српски ђаци у Бечу (на Верешагином комерсу) певају: **радо иде Србин у војнике.**

А кад у Босни и у Боки которској Срби **не-радо** иду у војнике, онда се опет једе, — та иста господа.

Де, тима угоди, ако си момак!

Је-ли истина!

Је-ли истина, да нов министар спољашњи нам дела, неће гледати решење источног питања кроз калаји доскоп?

Је ли истина, да је Анђелић имао 25 гласова (у „Сарајевском Листу“ — кад толико није имао ни по најживутскијим душманским нам новинама?)

Је-ли истина, да Бечкеречка српска читаоница има не само један, него шта више два српска листа (а много би је јевтиније стало да нема ни једног?)

Је-ли истина да је г. Ђока Камбер метуо списак имена своји 65 бирача у златан рам, да се тиме дичи и поноси догод је жив?

Је-ли истина да ћеду Шнајдер-Тошу (који је злоупотребио званичну власт у незваничном послу.) ухватити и асентирати као кривошијанера?

Је-ли истина, да је директор Пушибрк најпре истерао ђаке из сале, па је тек онда пришаптао у коме правцу гласа. (Ако је истина, то је знак да још има стида, и да му је до тога стало, да ђаци не пођу његовим примером).

Је-ли истина да треба крити и тајати преверицу др. Ст. Павловића, — кад је он сам не крије и не таји?

Ручак с формалне стране.

Ономад је г. кр. комесар давао свечан ручак, којом је приликом сто био постављен на глагол (Г); Непартајичности ради молили би, да при свечаном ручку после избора патријара буде астал постављен на слово (С).

(Те они који су правили рђав виц, да је астал на глагол постављен тако за љубав Герману, нека после избора праве добар виц, да је у том одликовање Стојковића.) **Аб.**

Бачванске песме.

(Још нештампане).

1.

Знаш неверо како си се клео,
Кад си оно избран бити хтео
И умрећу, Анђелића нећу,
А сада му и ти палиш свећу.

2.

Оде слава, оде плата,
Остах тужан без мандата;
Ох јесење време позно
Ала ми је данас Грозно!

3.

Хај хуј не лудуј,
Већ у Земун ти путуј
Па ти опет по твом старом,
Мери брашно са кантаром!

4.

Ола цупа, шалајданом!
(Наш поп Лаза ликује) —
Али јао — сабор неће,
Да га верификује!

5.

Глете људи оног проту,
Како игра к'о на дроту!

6.

Терај тога, са сабора мога!

7.

Тешите се, само, теш'те,
Да ће срећа доћ' из Пеште,
Уздајте се само у се,
И у оно ваше кљусе!

8.

А чусте ли красног сина,
Оног попа из Сурчина?
Ала да га паства чује
Како јавно матер пује,
Згадило б' се свако дете,
Од турскога катихсте.

9.

Поп Анђелић купи скуте,
На даљне се спрема путе,
Глете како демон исти
Са сабора чувства чисти! **Мумаказем.**

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

НА

„СЛОВИНАЦ“.

Позивљућ наше пријатеље да се одзову на претплату нашег „Словинца“ и за настајућу годину 1882. не би могли никад боље препоручит наш лист него прештампавајућ готово у цјелини лањски оглас, који нам се чини врло zgodан

ОГЛАС.

Ево ће домало пета година настати да се је Словинац први пут промодио на свијет мален и бојазљив; но га је опет свет, т. ј. његов народ, дочекао и охрабрио, тако, да се је могао у ово време удвостручити и у осталом одржати много веће него бијаше обећао. И у напријед, ако га не издаде помоћ сурадника и претплатника које је дослије имао и којима се нада, настојаће да угоди све то веће својим пријатељима; у толико обећава да ће тијekom године 1882 ако би се пријавио довољан број претплатника учестит лист и турат га у свет трипутa месечно. Словинац ће се свагда држати свог програма, тражећи да помири и здружи два племена која су се на своју штету завадила и раздијелила И сам спознајући колико је трудна та задаћа и да не може за њу настојати него на књижевном пољу, неће пусти-ти ни да га заведе с његове стазе занесеност пријатеља ни да га поплаши мржња ни пријетње непријатеља. Јер је у ово време Словинац стекао и непријатеља а то је наравно да ко тражи мир и слогу буде гледан кривијем оком од онијех што желе само свађу и рат. За такове непријатеље не знамо ушрво, требали се радовати или жалити. Свакаке Словинац не мисли се упуштати с њима у залудне борбе, но ће само одговарати разлoзима на разлоге, а муком на цсовке и ружења.

За страну пак финансијалну, ево што поручујемо:

Мољени још лани, одазвасмо се једној жељи многих наших читалаца. Има како нам казаше, код нас људи који не могу трошит много у новине и књиге, јер имају што прече да набављају. Таки су жупници, пучки учитељи и ђаци сваке врсте. Премда не разумемо како може бити скуп наш лист за 5 ф на годину, ипак понудисмо га жупницима пучким учитељима, ђацима сваке врсте за 3 ф. на годину. Даље никако није нам то могуће одржати ради скупоће издања: но ипак даваћемо лист реченијем редовима нешто цијенје а то за 4 ф. на годину, ако се пријави приличан број претплатника из речених редова читалаца. На то смо се одлучили најсколи зато, што су речени редови на влаш позвани да се поучним и забавним штилом занимају. Тако смо уверени да смо задовољили многим, и да се из тога види колико нам је мило да се читаће нашег листа све то више распространи на уштрб наше материјалне користи. Да пак у читању нашег листа има прилично поуке и забаве, то је већ осудило јавно мњење, а особито пак неки наши учењаци који су нам о томе ласкаве речи писали; и да није нечедно приоңчили би та писма. Но никакве рекламе нећемо до самог Словинца у себи. Зато сваком препоручујемо наш лист с речима. Читајте га.

Имамо неколико екземплара Словинца за целу годину 1880 и 1881. Ко би од горе споменутих редова, или ко му драго други, тео набавити цели годишњак 1880 и 1881, нека се јави, послаћемо му све у реду за цигла 3 ф. и 50 н, сваки течај.

Молимо пак наше штоване домољубне пријатеље, да изволе најпреднамити стари дуг и приносати пре времену на претплату, да се наклада првог броја 1882 тачно узмогне назначити.

Словинац излази свако 15 дана т. ј. почетком и половином месеца а цена му је у Дубровнику 4 ф. Изван Дубровника по свој царевини 5 ф. Преко границе у злату свуда по Европи 15 фран. по осталијем странама света 20 фран.

Издавалац тискара **ДРАГУТИНА ПРЕТНЕРА**,
у Дубровнику.

Још се може добити

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1882. ГОД.

Цена 50 новчића или 1 динар.

Наручбине из Србије ваља упућивати књижарама В. Валожића и Петра Ђурчића у Београду, из осталих крајева подписатој штампарији.

Ко наручи за готов новац или на распродају у више примерака ових календара добија према количини наручбине највећи радат.

Накладна штампарија А. Пајевића
у Новом Саду.

Књижевна вест.

Накладом КОСТЕ МАНДРОВИЋА књижара у БЕЧУ, I., Fleischmarkt № 8, изаће о Божићу и моћи ће се у свима књижарама добити:

ДРУГА КЊИГА

арапских приповедака

„ХИЉАДА И ЈЕДНА НОЋ“,

са 11 бојадисаних слика, 384 стране, цена 1 фор. 50 новчића или 3 динара.

У овој другој књизи налазу се највише ремек-приче: „Аладин или чудотворни жижак“, „Лакрдија Абу Хасан“ итд.

Умољавају се сви они, који имају прву књигу, да и ову другу што пре наручи, како би тиме ово дело надокнадили. Од прве књиге налази се само још мали број примерака. Обе књиге са 25 бојадисаних слика стају 3 фр. или 6 динара.

Наручбине обављају се платом у наточ, или ако се пошље новац поштанском упутницом у напред.

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист

доноси у своје двадесетпрвом броју за 1881 ове чланке: 1. Анђо бранитељ. Песма (са сликом) од чика Јове. 2. На што може да изиђе неумесна шала. 3. Несташна деца, песма од чика Чике. 4. Погађање бројева. 5. Прича о једном прсту. 6. Несретна Кафина, жалосна игра (са више слика). 7. Ко ће погодити? 8. Спарта и Ефори (са сликом). 9. Сат и трунак и сајдија, песма од —ј. 10. Пркос, песма. 11. Језикословно. 13. Мали маза. 14. Овејана зрнца. 15. По нешто о тигама. 16. Даштања. 17. Решења даштања. 18. Чика Јовина пошта.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу Dr. Јов. Јовановић Wien, Währingerstrasse 9 — „Невен“, чика Јовин лист, излази два пут месечно на читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 фор., на пола године 2 фор. За Србију, Црну Гору и остале крајеве 10 динара или 5 фор. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 нов. на пола године, и шаље се на адресу

Штампарије А. Пајевића
у Новом Саду.

РЕД ПЛОВИДБЕ

од 29.

новембра 1881.

до даље

наредбе

ИЗ НОВОГ САДА у ПЕШТУ, средоми суботом $\frac{1}{2}$ 5 сата п. п.

ИЗ НОВОГ САДА у ЗЕМУН, ТИТЕЉ, ОРШАВУ и ГАЛАЦоредом и суботом у $\frac{1}{2}$ 3 сата п. п. Нови Сад 28. нов. 1881.

УПРАВА.

ОГЛАСИ.

Част нам је п. т. публици Новог Сада и околине на знање ставити, да смо наш

Фотографски завод

под фирмом

КЕНИГ И СИНГЕР

отворили 1. јуна п. н. у сада Стефановићевој кући одмах до Шнајдеровог хотела, и да смо га зарад удобности публике снабдели са свима у ову струку спадајућим реквизитима и особитом удобношћу. Ослањајући се на многогодишње у ту- и иноземству набављено искуство, што смо га стекли у току нашег рада, бићемо с особитим обзиром на вештачки укус п. т. публике вазда готови, да све нами достављене налоге савесно, тачно и сасма брзо изведемо, како би тиме свима на нас стављеним захтевима по поднесеним жељама за доста учинили, и у свако доба оправдали поклањено нам цењено поверење; зарад укусне израде сликанабавили смо себи најновије енглеске и француске апарате и декорације, и трудићемо се вазда, да задобијемо потпуно задовољство пошт. публике. Препоручујући наш са свима удобностима снабдевен завод благонаклоности п. т. публике молимо да би имали доброту што обилатије потпомоћи ово наше са знатним материјалним жртвама скопчано подузеће а ми обећавамо у напред, да ћемо тачном и савесном послугом у свако доба оправдати ову благонаклоност.

Нови Сад јула 1881.

С поштовањем

13—18

КЕНИГ и СИНГЕР.

КАСЕ

по најновијој америчанској
системи

сигурне од ватре и харе
из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА

у БЕЧУ

у солидарности и каквоћи израде не уступају ни једној до сада познатој фабрици а у цени знатно јефтиније. — Наручбине прима и одправља госп. Ђорђе Миличевић, трговац у Бечу, Lazenhof, код кога се могу мустре видети и цене сазнати.

22—30

Штампарија А. Пајевића у Новом Саду.